No. 902 Zaterdag 13 April 1901. 18de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 12 April.

Een wederwoord.

Het hoofdartikel in ons nummer van 23 Maart laatstleden: *Naar aanleiding eener subsidie*, heeft een zaakrijk en beredeneerd ingezonden stuk van den Heer S. C. HENRIQUEZ uitgelokt, dat geplaatst werd in *El Imparcial* van 5 April. Wij laten dat artikel voor zoover het hetgeen wij schreven rechtstreeks raakt, hier volgen.

„Toen het mij gebleken was dat de plant, die ik op 't oog had, geen agave maar Furcraea is, zag ik geen bezwaar in om de cultuur door te zetten; en gaf ik mij vele moeite om plantjes te bekomen, maar kon niet slagen noemenswaardige hoeveelheid te verkrijgen. Nu dat ik eenig meerder kennis van de zaak heb, ga ik verder en zal de aanplanting van agave eerder ontraden en aansporen zich bij de Furc. te houden. Dat de Mauritius hennip *f*25 à *f*50 minder opbrengt dan de Bahama vezel is voor mij van luttel beteekenis, daar ik op Curaçao en niet op Mauritius werkzaam ben, en het mij, als bereids gezegd, gebleken is, dat onze vezel met de beste kan worden gelijk gesteld. Op verschillende tijdstippen heb ik de vezel van *onze* Pita naar de markten van N. Y., Eng.; Holl. en Hamb. gezonden, en het antwoord, vergeleken met overeenstemmende prijs couranten, gaf geen grooter verschil dan van ¼ à ½ ct. $ per ℔ (dus van *f*12.50 tot *f*25 per ton en niet 25 à 50) terwijl steeds werd bijgevoegd: "Naar 't oordeel der makelaars zou de vezel hoogeren prijs halen indien de bewerking beter ware." Daar ik zonder toestel heb gewerkt, diende ik om de vezel te verkrijgen, de bladeren eenigzins te laten rotten; natuurlijk dat het textil daardoor ook leed, en nu wil ik vragen of ik niet gerechtigd ben om aan te nemen, dat bij een doelmatige behandeling *onze* Pita vezel met de beste gelijk zou staan. Volgens de H. Ham. is onze Pita de Furcraea Cubensis, ik meen op goeden grond haar als de Furc. Gygantea te mogen beschouwen, aangezien de Kew mij rapporteerde, na onderzoek van plant en vezel dat zij de Mauritius hennip zou zijn en Riesbach, die als eerste autoriteit erkend wordt van de Furc. zegt:—"F. C. met stekels (Hab. Cuba tot Brazil) F. G, zonder stekels (Hab. Fransche eilanden tot Brazil)" Door het voorgaande meen ik genoegzaam te hebben aangetoond dat men met het oog op hare innerlijke waarde, zonder schroom tot het verbouwen van onze Pita kan overgaan. Aan hen die in deze democratische tijden nog bijzonder waarde aan een naam hechten, wil ik in overweging geven of de roos wel door haar naam dan wel door haar eigenschap wordt hoog geschat; hierbij komt dat de bewerking van de F. veel eenvoudiger is dan die van de A; dat men op gelijke uitgestrektheid de dubbele hoeveelheid planten kan pooten van de eerste dan van de laatste, tegen 4 à 5 maal minder kosten; dat van de eerste soort met gemak genoegzame hoeveelheden kunnen worden bekomen om desgelieve binnen een jaar gansch C. te beplanten en de andere moeilijk te verkrijgen zijn en, let men op de opbrengst van Bahama in 1899 (zie Times Nov. 1900), neemt men in overweging wat de "Maryland College of Pharmacy, at Baltimore van de Agaves zegt" Agave Americana, (Furcraea) the best known species, is cultivated in India & Africa. These plants grow slowly and under cultivation are so rarely known to bloom as to have long been called, Century Plants" terwijl de B. agave het niet langer dan 15 tot 18 jaar uithoudt, en verliest men niet uit het oog dat de Engelschen thans op Ceylon de Furcaea aanplanten, dan begrijp ik niet die dweeperij met de B. Agave. — Dat groote kapitalen voor de aanplant vereischt worden is onjuist; een uitgestrektheid gronds van + p.m. 50 Hct. zal tot den tijd van oogsten, zegge tusschen 5 à 6 jaar op niet meer dan f9000 komen te staan, zelfs als men zich voertuigen en trekdieren zou moeten aanschaffen; is de uitgestrektheid grooter, de kosten zullen in evenredigheid veel minder zijn, en haast zou ik zeggen dat men voor 't dubbele aan f. 14000 genoeg zou hebben. Voor kapitaal om zich toestellen aan te schaffen is geen nood dat men in de ras zou komen; wil men hier geen geld in de zaak steken, uit het buitenland is het makkelijk te krijgen. Lang geleden werd mij door een huis in Amerika het voorstel gedaan om ingeval hier genoegzame agave ware te krijgen, de benoodigdheden tot verwerken te leveren, onder beding dat ik de verkregen vezels tegen marktprijs aan hem alleen mocht leveren. Ook een handelsagent heeft mij verzekerd, dat, niet zoodra ik genoegzame vezels zou kunnen leveren, het kapitaal tot aanschaffing van toestellen makkelijk te krijgen zal zijn.

Tegen de beschouwing van de "Amigoe" over de Ben heb ik ook een en ander in te brengen. Dat de Gouv. van Raders de cultuur zou hebben laten varen om reden Z. H. E. G. geen markt voor de olie kon bekomen, geloof ik eene loutere gissing te zijn; door Dr. Zeppenfeldt, een tijdgenoot van Baron van Raders, werd mij toch medegedeeld dat men den aanplant niet heeft voortgezet, uit hoofde van de geringe percentage olie (8 à 10 °/o) en ik heb tot 17°/o zuiver verkregen, terwijl de H. Borchert bij wien ik de boonen heb laten persen mij mededeelde dat men met een krachtiger pers 20 °/o zou moeten verkrijgen; het Koloniale Museum te Haarlem berichtte mij dat de boonen 30°/o opbrengen. Dat op 't oogenblik voor de B. olie geen markt is, is geen reden om haar als non valeur te beschouwen; toen de Engelsche muskaatnoten voor 't eerst ter markt werden gebracht was ook niemand er van gediend, want onbekend maakt onbemind, ja nog aardiger, zelfs de Holl. noten, onbestoven ter markt gebracht, vonden geen afzet. De vragen die dus moeten worden gesteld, zijn m. i. dezen: Is de olie goed? is de percent genoegzaam om met winst te worden verwerkt? luiden de antwoorden hierop gunstig, dan moet men de onderneming wagen en 't kan niet anders of zij moet lukken; 't is immers eene affaire coulante.—De B. olie behoort tot de olijfoliegroep, dus beter dan die van Sesamum of Katoen; daar de B. olie incolorus en inodorus langer dan de olijfolie tegen rans worden bestand is, zal haar de voorkeur worden gegeven, voornamelijk voor parfumerie en fijne machinerie, wanneer zij eenmaal verkrijgbaar wordt gesteld.

Berichten, mij en anderen gezonden, waren dat men eerst wilde weten of genoegzame hoeveelheden op aanvraag konden worden geleverd. De W. I. Comp. schreef mij dat zij de zaden zou kunnen plaatsen in-

Feuilleton.

De vrouwen der Boeren.

In een veel gelezen fransch tijdschrift wijdt de heer Samuel Cornut eenige bladzijden aan de merkwaardige afrikaansche vrouwen. De heer Cornut schreef eenigen tijd geleden:

De hekken zijn verhangen, het lot is gekeerd, de overwinnaars van vroeger zijn overwonnen, de vijand huist in Bloemfontein! Een nederlaag en de gevangenneming van Cronjé zijn voor een leger, dat slechts 60.000 strijdbare mannen heeft, een ramp. Van waar moet hulp komen? Gansch Europa deelt in het lot der arme Boeren, vergaderingen worden belegd te hunner eere, Amerika brengt eveneens hulde aan den dapperen stoet, het Transvaalsche volkslied wordt in drie werelddeelen gespeeld. Wat een enthousiasme om te helpen, om sympathie te betuigen! En wat is daarvan het resultaat? Geen enkel kanon, geen enkel man wordt toegezonden; onmogelijk! Duitschland zond immers schepen naar Samoa, Rusland een leger naar de grenzen van Afghanistan, zij zijn allen vrienden van de Boeren, de groote mogendheden, doch laten hen intusschen alleen.

Dat weten de dapperen en zijn toch niet wankelmoedig; zij weten, dat de toevloed van strijdkrachten uit Engeland niet zal ophouden, zij voelen hoe het onrechtvaardige recht van den sterkste mogelijk zal zegevieren, maar zij staan pal. Hun bondgenoot is de Almacht, waarop zij vertrouwen, en dan—zij hebben hunne *vrouwen!*

De *vrouwen* zullen thans de wapenen opnemen.

In den aanvang van den oorlog werkten zij even hard en was haar dagtaak even zwaar als die van hare echtgenooten bij Magersfontein en Colenso. Die vrouwen hebben geoogst, de hoeven bestuurd, de legers voorzien van mondbehoeften, de gekwetsen verzorgd; nu wacht haar nog meer, thans zullen zij het schot richten.

Wie duidelijk nagaat, wat de vrouw van den Boer tijdens den oorlog achter de schermen heeft verricht, zal begrijpen, dat hare krachten niet onderschat moeten, waar zij in het openbaar wil helpen. Toen de oorlog uitbrak, en de mannen onder de wapenen kwamen, werd het afscheid diep gevoeld; dat verhaalden ooggetuigen doch geen klachten of gejammer waren tolken van smart; de Boer houdt van eenvoud en is sober in zijne uitingen van gevoel; haar afscheid nemen van de echtgenooten was episch schoon, was Homerisch! Tot aan het spoorwegstation werden de vertrekkenden gevolgd door hunne vrouwen en tal van kinderen, een opwekkend woord werd den dapperen nog toegeroepen, de tranen werden gedroogd en de vrouw en moeder verdubbelde haar werkkracht, die, alweer volgens ooggetuigen, soms veel te zwaar werd beproefd. De velden in den Oranje-Vrijstaat, waarvan de oogst dezen zomer schitterend was, dreigden te verkwijnen uit gebrek aan maaiers; niet alleen de eigenaars ontbraken hunne zonen en knechts, ook de Kaffers, die andere jaren de Boeren kwamen helpen uit Griqualand, werden gemist, doordat de Engelschen een proclamatie hadden uitgevaardigd, dat Engelsch grondgebied niet mocht verlaten worden.

De oogst werd binnengehaald, het koren gemaaid, aan schoven gebonden en door vrouwen en kinderarmen naar de zolders gebracht. En dan nog zorgden die trouwe echtgenooten voor de aartsvaderlijke gezinnen, voor al wat die groote hoeven bevatten; zij voorzagen de beesten van het noodige om hen straks weer te gebruiken voor den ploeg en dwongen bewondering af aan alle Europeërs, die haar bezig zagen.

Het was pijnlijk om te zien, die vrouwen overal, niets dan vrouwen, die mannenwerk deden. Zij spreidden kennis en energie ten toon, die verbaasden. In de stallen vrouwen, op het veld jonge meisjes, ossenwagens, bereden door vrouwen, en dat alles kalm en rustig, vertrouwend op God, op het recht van hare goede zaak en op de dapperheid harer mannen. „Wij zijn de Aärons en de Hurs in dezen oorlog", sprak eene der vrouwen; „al is het van verre, wij helpen onze echtgenooten en bidden voor hun zegepraal."

En terwijl zoo onnoemelijk veel van het lichaam werd gevorderd, was zoo groote geestkracht noodig, om den angst geen voet te geven die waarschuwde hoe elk oogenblik het lot die trouwe echtgenooten in weduwen kon herscheppen. Vernamen enkelen die vreeselijke tijding, dan heerschte er een plechtige doelneming; geen wanhoop ontzenuwde, een stil gebed gaf kracht, en de moeder nam zich voor den kinderen het gemis van vader zooveel mogelijk te vergoeden; die vader deed immers zijn plicht.

Als de bezigheden het toelieten, legden sommige vrouwen een reis af van vijf of zes dagen op den ossenwagen, ten einde hare mannen te bezoeken in het kamp. Zij kenden geen vermoeienis op die moeielijke wegen, de nachten werden onder den blooten hemel doorgebracht, rivieren door-

dien ik minstens 10 lasten in eens kon leveren.

De Heer S. D. C. Henriquez te Hamburg meldde mij dat zoolang de fabrikanten niet met zekerheid op genoegzame hoeveelheid konden rekenen, zij geen proef mede wilden nemen. De Heer Hamelberg zond mij laatst een copij van een brief over de B. olie die ik hier laat volgen.

Copie.

Chas. Windschuegl & Co.

1, Leadenhallstreet

London E. C. 19th February 1901.

J. H. J. Hamelberg Esq.

Eisden (Limburg) Holland.

Dear Sir.

We received your letter of th 17th inst. regarding Benoil; we take this oil to be an very similar to *sesami oil* which we are al present boying in very large quantities.

So far Ben itself is not much known on the market, sesami on being always used in its stead as Ben oil is very seldom obtainable.

We could sell both, the *oil* and the *seed*, the latter preferred. Could you obtain a large sample, say about ½ cwt. or so and give us an idea at the price and whether the article can be had in regular quantities, and how soon after order have been given.

On receipt of these particulars we will go carefully into the matter and report you further. It is our opinion that the article can be worked to advantage in competition with sesami oil as indicated, also with *arachide-oils* which are at present rather scarce, but of course all will depend on the price of the seed and the quantity that can be derived from same.

We remain

Yours very truly

(get.) CHAS. WINDSCHUEGL & Co.

Neemt men in aanmerking dat de percentage is van de B. boon (30 %), dat de cultuur geen bijzonder zorg vereischt, dat 't tegen de felste droogte bestand is, en brengt men een en ander in verband met hetgeen de firma C. W. & Co. van de olie zegt, dan geloof ik dat men met goeden moed tot de cultuur mag besluiten en durf ik allen tot de aanplanting van beide gewassen aansporen, ten einde ons eiland spoedig een eigen bestaan zal bekomen, en niet uit ongegronde vrees voor 't sterven den dood ingaan, die ons op geen verren afstand aangaapt.

Men vergete niet dat de kwaliteit van de vezel afhangt van bodem en klimaat en dat het daarin misschien zit dat de Mauritius Furcraea (onze pita) hier een beter vezel levert dan op de Fransche eilanden."

Wij hebben gemeend onzen lezers een dienst te bewijzen door hen in de gelegenheid te stellen om kennis te maken met het artikel van den Heer S. C. HENRIQUEZ. Slechts dan toch wanneer men de zaak, in casu de sisal- en benboomen-cultuur op ons eiland, van alle kanten beschouwt en onder alle opzichten overweegt, kan men tot een oplossing komen.

Of echter hetgeen de Heer HENRIQUEZ schrijft zóó vaststaand is, dat het niet meer betwijfeld en aan critiek onderworpen kan worden, is een vraag, waarop de uitkomsten der te ondernemen cultures zeker het antwoord zullen geven.

Een zitting der fransche Kamer.

De heer Amedée Reille, een piepjong mannetje en pas in de Kamer, wierp de lont in het kruit, dat altoos overvloedig aanwezig is in het Palais-Bourbon.

De heer Waldeck Rousseau moest zich de woorden herinneren van den conventioneel Savary, die aan zijne collegaas de vraag stelde: „Alvorens de verantwoordelijkheid van een moord......"

Bij het woordeke "assassinat" raakte het gansche socialistische hoenderpark in beweging, en wat daar gekakeld worden kan, neen, dat moet men bij ondervinding weten. „Tot de orde!" „Herroep het woord assassinat!" schreeuwden eerst enkele heethoofden. De anderen, niet minder wenschende te deelen in de glorie van dezen dag, stemden weldra mee in.

Men weet immers dat een rechtgeaard socialist, te Parijs althans, de meening is toegedaan: Schreeuw je niet, dan heb je niet. Lieve Hemel! wat moest Deschanel doen? Den schreeuw-leelijken gelijk geven, waar zij de stem verhieven tegen eene historische aanhaling? Hij was er te verstandig voor en vermaande den spreker alleen dat hij bij de quaestie blijven zou.

Nieuw geschreeuw, nieuw gebrul liever. Wanneer een fransche socialist tegelijkertijd een Méridional is, moogt gij u een schreeuwer denken in de zooveelste macht.

Deze heeren, welke in het geweldig uitzetten der stem overeenkomst vertoonen met de helden van Homerus, zitten niet in den eigenlijken socialisten-hoek. In den halven cirkel, welke de kamerbankjes beschrijven, is het gros der socialistische macht gezeteld aan den uithoek links van den voorzitter; de zuidelijke vrienden zitten boven aan de tegenovergestelde uiterste zijde. Op het eerste bankje beneden hen vindt gij onveranderlijk Paul de Cassagnac, Baudry d'Asson, enz.

„Matigt u toch!" bezwoer Deschanel de in gisting geraakte revolutionnaire elementen. Dit verzoek van den jonggehuwde had juist de tegenovergestelde uitwerking, en 't was meer dan curieus, het was koddig in den superlativus het zuidelijke socialistentroepje gade te slaan, 'twelk juist tegenover de perstribune zetelt.

Dat gesticuleerde niet meer, neen, neen, dat molenwiekte met de armen, dat brulde met een heftigheid, welke hooren en zien deed vergaan. Een paar zinnen werden verstaanbaar: 't was een moordenaar!" „De lijken van de mijnwerkers hebben je verrijkt!" „Exploiteerder van de moorden te Carmaux!" en dergelijke lieflijkheden klieven de lucht.

De heer Carnaud weert zich met armen en beenen als een hansworst, waarmee de kinderen spelen; nu en dan snijdt zijn gillende stem door het getier als de fluit van een boot, welke het onweer trotseeren moet. Naast Carnaud is het Pastu, die het record hoopt te slaan in dit brul-concert, maar ten laatste moeten beiden het afleggen tegen hun collega Cadenat, die aller aandacht in beslag neemt.

Bij hem kon men de opwinding zoo zoetjes aan zien opkomen, zien toenemen als een donderbui, welke eerst uit de verte dreigt en de gewone voorboden afzendt, om haar komst aan te kondigen.

De armen nijdig op de borst gekruist, leunde hij eerst op de bankleuning voor hem, een geloei uitstootend als een monsterblaasbalg. Eerste phase. Dan springt hij eensklaps op, als werd hij met iets puntigs gestoken „in het molligst van zijn been." Men ziet hoe zijn mond zich nijdig ontsluit, nijdig happend zich weder toeklemt, hoe zij vlammende zinnen uitbraakt tegen enkele leden van het centrum. Dezen blijven het antwoord niet schuldig, en dit antwoord schijnt zóó raak, dat Cadenat in den eigenlijken zin schier uit zijn veston springt.

Ja, waarlijk, een oogenblik zeiden we onder elkaar; „Ca y est!" De man immers maakte al de bewegingen van iemand, die zijn jas wil uitgooien om een kloppartij te beginnen.

De heer Cadenat hield zijn veston aan, maar ontsnapte aan de handen van zijn vrienden, stormde met gebalde vuisten de treden af. Wie mag dat gelden? vroegen wij in spanning. Omhoog ging de gebalde vuist, de van gramschap fonkelende oogen richtten zich op den heer Plichon. Nog één oogenblik......

Doch neen, het stond geschreven, dat de toorn van den Méridional een bliksemafleider vinden zou, en wel in den persoon van een der fooien-minnende huissiers der Kamer, die van zijn lichaam een bolwerk maakt. Met dit bolwerk tusschen elkander in razen en schelden Plichon en Cadenat een tijdje, „en daarmee is de pret uit." Cadenat gaat naar zijn plaats terug, grommend, onwillig, zoodat de huissiers hem nog maar ten halve vertrouwen en post vatten in zijn nabijheid. Men kan nooit weten met zoo'n vaatje buskruit!

Terwijl deze scène werd afgespeeld, is de groote vertooning niet onderbroken. De kreten klinken nog immer voort; de kleppen der lessenaars vervangen de instrumenten, tenzij ge ze voor castagnetten nemen wilt.

Reille houdt zich kras, en nu de tegenpartij ziet, dat zij tegen hem vruchteloos haar kruit verschiet, keert zij zich tegen Deschanel en roept hem bij monde van Poulain toe: „'t Is uw schuld!"

Anderen stemmen met dien kreet in, en naar 't schijnt zal Deschanel het loodje moeten leggen. Doch neen, en andermaal neen! Het centrum en zelfs een groot gedeelte der radicalen verklaren zich vóór hem, en de vijandelijke manifestatie verandert in eene ovatie voor den hupschen voorzitter, hem gebracht door de meerderheid der Kamer.

De groote kinderen zijn eindelijk moe geschreeuwd. Wel vallen ze niet in slaap, doch ze laten Reille rustig zijn citaat aanhalen, die, als hij dit gedaan heeft, het spreekgestoelte verlaat.

Ik meende dit eigenaardige tusschenspel niet achterwege te mogen laten. Over de eigenlijke zitting is verder weinig nieuws mede te deelen. De wet op de associaties ging haar gangetje, kalm, vervelend, saai. Men houde zich echter voorbereid op andere geweldige zittingen. De lucht zit vol electriciteit, niet enkel door de hangende ontwerpen, maar ook wegens de groote stakingen in Montceau, Chalons, enz.

Daar zoekt men misschien niet zonder grond den vooravond eener sociale revolutie.

---

waad om eindelijk den echtgenoot te zien, gelegen achter een rots met het Mauser-geweer gericht op den vijand. De boer weet, dat zijn vrouw hem bezielt en dat plciht vóór alles gaat. Sommigen vonden hare echtgenooten gewond of stervend en de omstanders zagen, hoe de blikken wederkeerig lazen, in de ziel en van geloof en onderwerping spraken.

Zijn de Boeren bewonderenswaardig in dezen strijd, de vrouwen staan volgens hen, die haar zagen, nog hooger. De belegeraars voor Ladysmith kenden geen grooter vijand aldaar dan de verveling, de mannen snakten naar het hanteeren van hun wapen en werden veroordeeld soms weken werkeloos te blijven, hetgeen bij enkelen muiterij zou hebben veroorzaakt, zoo de vrouwen niet steeds hadden aangedrongen aan geen terugkeer te denken en op den post te blijven.

De vrouwen van den Oranje-Vrijstaat zijn beschaafder dan die van de Transvaal en veel welbespraakter. De schrijver citeert een gedeelte van een brief, die een Vrijstaatsche vrouw richtte aan achtergebleven burgers in haar land:

„......Ik voel mij gedrongen een woord tot de burgers te spreken, die rustig thuis blijven, op zijn bureau, een tweede op school, een derde op zijn hoeve; ik roep hun gezamelijk toe: Wat doet gij hier, terwijl het bloed uwer vaderen en dat van hen, die heden vallen, om vergelding roept? Wat doet gij hier, terwijl onze onafhankelijkheid op het spel staat? Waarom rust gehouden, terwijl de vijand roept, dat de naam zelfs van ons Afrikaanders moet worden gedelgd van dan de aarde? „Ik roep u toe: wordt wakker, ge hebt lang genoeg geslapen en anders—laadt uw Mausers voor mij en andere vrouwen, zadelt voor ons uw paarden, en we zullen u ten voorbeeld zijn.

„Ik heb onder de Transvaalsche troepen kinderen gezien van twaalf en dertien jaar, die mee ten oorlog trokken, terwijl hier in den Vrijstaat volwassen mannen achterbleven, omdat zij rheumatiek aan een arm of aan een been hadden! Hoevelen vroegen een bewijs van een dokter: mantel, die hun lafhartigheid bedekt. Schaamt u, gij die dat deedt. Uwe vrouwen moesten u verdrijven in plaats van u behoeden als hennen met hare vleugels...... Wat wij en vele vrouwen met mij betreft, wij staan gereed om zoodra mogelijk schouder aan schouder te vechten met onze mannen en broeders en ons bloed te offeren voor onze vrijheid......

Geen twijfel of deze vrouw en honderden met haar staan thans reeds met de wapens in de hand. Het is niet de eerste maal, dat vrouwen een besliste rol spelen in een der oorlogen van den nieuwen tijd. De Zwitsers, dat kleine dappere volk, hebben ook hunne gelederen zien aangevuld door moedige vrouwen en meisjes, toen Oostenrijk met zijne hellebaarden en Frankrijk met zijne kogels duizenden onschadelijk hadden gemaakt. In een land als Zuid-Afrika, waar wilde beesten en Engelschen den Boeren nimmer rust lieten, hebben vrouwen en kinderen reeds vroeg geleerd het geweer te hanteeren. Sommige telegrammen spraken reeds van gevonden vrouwenlijken bij Ladysmith. Zeer waarschijnlijk dus zullen in de heete gevechten, die voor de deur staan, de vrouwen en dochters der Boeren zich doen gelden.

De proclamatie van lord Roberts zal geen man of vrouw tegenhouden. De Boer en zijn echtgenoote, hoe gesteld op hun have en vee, zouden niet willen of kunnen zaaien en oogsten op Engelsch grondgebied. Hun leus is: „Liever dood dan zonder vaderland"; zij kunnen geen meester dienen, dien ze haten.

Liever dan in voorspoed onder Engeland te leven, zouden zij zich laten uitroeien en vernietigen. Valt de Boer voor de overmacht, de vrouw zal naast het lijk haar schot richten, zoolang zij kan. En moet het zoover komen? Lord Roberts kan mogelijk Pretoria binnentrekken. Maar dan? Zal de haat niet oorlog blijven voeren? Is het niet gevaarlijk voor een groote mogendheid de kleine Staten te vertreden? Zal Engeland Afrika doen sterven? Zoo zal het zich niet moeten verbazen, als andere landen als een tweede en groote Ierland uitroepen: „Dood aan de zonen van Albion!"

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Door omstandigheden verhinderd, om op Dinsdag 16 April a. s. te ontvangen (zooals verleden week werd bekend gemaakt), zal de Gouverneur op Donderdag 18 April a. s. bezoeken afwachten.

De Adjudant van den Gouverneur,

L. SCHUTTE.

Officieele berichten.

De officier van gezondheid 1e klasse Dr. TH. LENS, chef van den geneeskundigen dienst alhier, is een jaar verlof toegestaan tot herstel van gezondheid.

Dr. LENS vertrekt met de *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* via New-York naar Europa. Wij wenschen Dr. LENS een gelukkige reis, een spoedig herstel en een behouden terugkomst op ons eiland toe.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 11 April 1901, No. 236, is met ingang van den 16n. dezer maand:

De Officier der gezondheid der 2e. klasse J. H. M. ELLIS, belast met de functiën van Chef van den militairen geneeskundigen dienst; en

De Heer Dr. J. P. EVERTSZ Hz., geneesheer alhier belast met de functiën van Officier van gezondheid der 2e. klasse bij het garnizoen alhier.

Havennieuws.

Zondag kan het amerikaansche stoomschip *Philadelphia* van de *Red D Line*, komende van New-York, hier verwacht worden om passagiers en mails aan wal te zetten en daarna zijn reis naar La Guaira te vervolgen.

Waarschijnlijk aanstaanden Maandag zal het noorweegsche stoomschip *Hildur*, in dienst van de *Red D Line*, hier binnenvallen om den dag volgende op dien van aankomst naar New-York terug te keeren.

***

De *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* die de volgende week Dinsdag van hier vertrekken moet naar New-York en tusschengelegen plaatsen, zal ook Santo Domingo aandoen. Het is niet bekend, of in het vervolg alle stoomschepen van den *K. W. I. M.* eveneens Santo Domingo zullen aandoen.

***

In de afgeloopen week kwamen de *Oranje Nassau* van den *K. W. I. M.* en de *Clemencia* beiden met een doode aan boord de haven binnen. Beide overledenen, een Duitscher en een Franschman, werden te Otrabanda ter aarde besteld.

***

De *Oranje Nassau* van den *K. W. I. M.* kwam hier acht dagen te laat aan. Reeds te Suriname was de aankomst vier dagen na den datum op de tijdtafel, daar het schip gedurende tien dagen met stormen te kampen had gehad.

***

De brik *Providencia* komende van Santo Domingo, heeft de reis naar hier in plaats van in drie á vier dagen in bijna zes maanden volbracht. Stormweer, tegenstroom en averij was de oorzaak van deze buitengewoon lange reis.

***

Donderdag in den namiddag is hier binnengevallen Hr. Ms. *Zeeland*, komende van Colombia. Aan boord bevond zich Mr. A. F. VAN LEYDEN, zaakgelastigde der Nederlanden te Caracas en consul-generaal voor Colombia.

***

De President van Venezuela heeft te Bonaire benoemd tot handelsagent van Venezuela den Heer F. J. ALFONSO. Het traktement van dezen handelsagent is vastgesteld op 400 B. in de maand.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Francisco Basilio, Candelaria Bettancourt, M. J. Coffi, Pedro La Crus, Emilia, Laufensia, Arion, Lodewijk Muller, Ernstina van de Walle, Sofia v/d Hans, Anton Wefer, Johan Patroontasch, Ploef Rancadientesushi, Cilie Tapakoffie, J. P. Zwalm Jr.

Aangeteekende stukken:

M. Cardoze en P. M. van Riel.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar een brief geadresseerd aan: Antonio M. Montiel (ubi)? en de volgende briefkaarten aan: H. Scheidelaar, Hilvarenbeek (10) en C. A. Wertheim, Amsterdam.

Ongelukken.

Donderdagavond ging Ricardo Jonge, oud 17 jaar, een bad nemen in een vijver van Siberie, waarbij hij in de diepte raakte en jammerlijk verdronk.

Een onderscheiding.

De Heer ARTURO LEYBA is door den President van Venezuela begiftigd met het ordeteeken van ridder 3e klasse in de Bolivar-orde.

Wij wenschen den Heer LEYBA van harte geluk met deze onderscheiding.

Dr. Manuel Dagnino. ✠

Te Maracaibo is den 3den April overleden Dr. MANUEL DAGNINO. Eenige jaren geleden was Dr. DAGNINO hier gevestigd als geneesheer en verwierf zich om zijne bekwaamheid en edele hoedanigheden een grooten naam. Ook als schrijver stond hij zeer gunstig bekend.

Hij ruste in vrede!

Venezuela.

Het Venezuelaansch ministerie heeft, zooals wettelijk voorgeschreven is telkens als er een nieuwe president der republiek gekozen wordt, den 1n. dezer, den dag nadat generaal CIPRIANO CASTRO den eed als voorloopig president der republiek afgelegd had, zijn ontslag aangeboden.

Het 10 dezer benoemde nieuwe ministerie is aldus samengesteld: minister van Binnenlandsche zaken, generaal José Antonio Velutini; van Buitenlandsche zaken, dr. Eduardo Blanco; van Financiën, generaal R. Tello Mendoza; van Oorlog, generaal José Ignacio Pulido; van Nijverheid, generaal F. Arrocha Gallegos; van Openbaar Onderwijs, dr. Felix Quintero; van Openbare Werken, de heer Juan Otañez. Tot gouverneur van het Federale District is benoemd generaal Calixto Escalante.

(*De Vrijmoedige*)

Ingezonden Mededeelingen.

La Semana Cristiana ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

BUITENLAND

Rome.— Z. H. de Paus heeft ter gelegenheid van den verjaardag zijner geboorte en kroning, de Kardinalen ontvangen en tot H.H. E.E. een toespraak gehouden. De H. Vader gaf een overzicht van den toestand der beschaving en prees degenen, die zich voor haar verbreiding verdienstelijk hebben gemaakt. Vooral Frankrijk, verklaarde Z. H., heeft in dit opzicht groote verdiensten. Echter wordt dit land thans bedreigd door zeer groote gevaren. Het zou een ramp zijn voor godsdienst en land, indien de storm, welke dreigt, zoo ernstige pogingen en zoo schoone verwachtingen als daar ondernomen en gekoesterd zijn, vernietigde. „Het is," vervolgde de H. Vader, „door een daad der goedheid van God, dat wij, verzwakt door leeftijd en vermoeienis, niet bezwijken te midden der stormen, die van alle zijden steeds hinderpalen komen stellen aan de werkzaamheid der Kerk. Onbeschaamde lasteringen en andere even slechte middelen worden vrijelijk tegen de Kerk gebezigd, hoewel Zij enkel het welzijn der menschheid bedoelt. Wij hebben ons voornamelijk te beklagen over kwaadwillige secten, die eenstemmig de katholieke instellingen bestrijden, om ze, zoo het mogelijk ware, eindelijk te vernietigen. Maar wij vreezen niet voor de Kerk, die, sterk staand in de Goddelijke voorzeggingen, zelfs uit de vervolging nieuwe roem en eer wegdraagt." De H. Vader betreurde de verblinding van zekere personen, en vroeg zich bezorgd af, wat er van de toekomende geslachten zal worden, die door zulke treurige beginselen worden geïnspireerd. De H. Vader betuigde opnieuw de onverbreekbare rechten van den Apostolischen Stoel, waarvan de Paus de handhaver is en riep ten slotte de hulp in van den Almachtigen God.

Frankrijk.— De Kamer van Afgevaardigden heeft na eene zeer stormachtige zitting, overeenkomstig het advies der commissie van onderzoek, met meer dan 200 stemmen meerderheid besloten de Afgevaardigden Déroulède en Habert, door het Hooggerechtshof wegens oproerige handelingen tot verbanning veroordeeld, vervallen te verklaren van hun mandaat. Het geschiedde niet zonder groot verzet tegen de conclusiën van den rapporteur, den heer Laferre. De Afgevaardigde Piou trad in eene uitvoerige beschouwing van de rechtsvraag om te concludeeren, dat geen enkele bepaling der wet aan de Kamer het recht geeft de vervallenverklaring uit te spreken. Op dezen weg werd hij gevolgd door den Afgevaardigde Castelin. Eene politieke veroordeeling, betoogde hij, kon nooit vervallenverklaring wettigen. De Afgevaardigde Firmin Faure noemde de veroordeeling van Déroulède door het Hooggerechtshof een schandaal, verhief den Afgevaardigde tot in de wolken en liet zich over de tegenwoordige Regeering uit op zóó beleedigende wijze—men spreekt niet van wetten, zeide hij, wanneer zulke menschen op het kussen zitten, en later bezigde hij de uitdrukking „gemeene praktijken"—dat hij eerst tot de orde geroepen werd en vervolgens de censuur over hem werd uitgesproken, met tijdelijke uitsluiting. Toen hij weigerde zich te verwijderen, schorste de President de zitting, waarna de heer Faure zich van zelf verwijderen moest. In eene avondzitting is toen de zaak verder behandeld, met den reeds gemelden uitslag, nadat de Afgevaardigden Millevoye en Mirman op hun beurt nog krachtig hadden geprotesteerd en een voorstel van laatstgenoemde om de vervallenverklaring niet uit te spreken, met 371 tegen 178 stemmen was verworpen. Eerst te ruim 10 uur 's avonds ging men uiteen.

Engeland.— Wat men aan het engelsch Parlement ook moge verwijten, het is altijd correct, wat de vormen betreft.

Het heeft dikwijls misdadige besluiten genomen, het heeft de regeering direct of indirect gesteund bij vele daden van schandelijke politiek, maar de oude overgeleverde deftigheid werd zelden of nooit gestoord.

Des te grooter is dan ook de verontwaardigde verbazing over 't geen de Ieren—halve wilden zal men te Londen zeggen—hebben durven bestaan.

De quæstie begon bij de aanvrage van supplementoire credieten voor het algemeen bestuur. De iersche leden van het Lagerhuis grepen deze gelegenheid aan om van zich te doen hooren, om te laten zien, dat zij zich verzetten tegen deze groote uitgaven.

Ieder artikel van de aangevraagde credieten werd onder handen genomen. Langdurige redevoeringen werden gehouden. Op bijna elk artikel werd een dozijn amendementen door de Ieren ingediend.

De voorzitter heeft echter een gemakkelijk middel om een einde aan obstructie te maken. Hij stelt eenvoudig voor te besluiten de zitting op te heffen.

Den leden werd verzocht, naar de stembureaux te gaan, maar de Ieren bleven zitten en hieven een lied aan ongeveer gelijk van inhoud als het hollandsche „wie zal dat betalen?"

Toen ze na een sommatie van den speaker nog niet gingen, werden 20 politieagenten gehaald en nu werd een vuistgevecht begonnen tusschen de rustbewaarders en de leden, die weldra het strijdperk moesten ruimen, min of meer gehavend. De helmen van de agenten vlogen door de zaal, dassen en boorden van de leden lagen links en rechts op den grond en op de banken verspreid.

Van de tribunes was het een mooi gezicht. Men zag niets anders dan een mengelmoes van armen, beenen en hoofden. Een Ier, de heer Cream, werd door niet minder dan zes agenten de zaal uitgedrongen.

De regeering wil uit 't geval munt slaan.

Minister Balfour deelde mede, dat hij op de reglementen van het Huis een amendement zou indienen om te bewerken, dat leden, die geschorst en krachtdadig uit het Huis geweerd zijn, geen recht meer zullen hebben, de vergaderingen gedurende het zittingsjaar bij te wonen.

Hij heeft gelijk, minister Balfour, dan kan de oorlog verder worden gevoerd zonder de Ieren.

Maar niet zonder hun geld en hun bloed.

In 't algemeen verandert de stemming in Engeland wel wat.

Zelfs in de *Times* wordt nu aan 't woord gelaten een man als de heer Childers, die tegenover de vele lasteringen, waaraan De Wet blootstaat zegt, dat hij tegen De Wet in Zuid-Afrika gestreden heeft en dat hij daar vele andere Engelschen onmoette, die eveneens tegenover den Vrijstater hadden gestaan.

Zij allen staan beschaamd en vol verontwaardiging over de pogingen, die men in het werk stelt, De Wet zwart te maken. Gedurende den geheelen oorlog heeft de generaal zijn faam gehandhaafd van moedig man, van een menschlievend opperbevelhebber, van een man van eer.

Spanje. — Het liberale nieuwe Kabinet, welks leden den eed aflegden, besloot tot herstel der grondwettige waarborgen over het geheele schiereiland. — In plaats van den tot Minister van Oorlog benoemden Generaal Weyler is Generaal Linares tot Kapitein-Generaal van Madrid benoemd. De heer Bivora is prefect en de heer Aquilera burgemeester geworden.—De Minister van Financiën heeft verklaard in de eerste plaats zijne aandacht te zullen wijden aan de kwestie der wissels op het buitenland en aan de tol-tarieven.

Portugal.—In Portugal blijft de priester- en kloosterhaat welig voortwoekeren.

Het portugeesche dagblad *Avant Guarda* schrijft:

„Wij protesteeren tegen de kloosterorden, die met hun mengelmoes van nationaliteiten Portugal's welvaart ondermijnen."

En de *Voz Publica*: „De toestand van zaken kan niet blijven voortduren. Wil de regeering het nationale gevaar den kop indrukken, dat zij dan eene campagne tegen de kloosters opzette."

Spanje begint nu wat tot rust te komen, sinds de minister-president Azcaraga het lang te voorziene Kabinetsontslag indiende.

Wie wind zaaien oogsten storm, zegt een overbekend spreekwoord.

Waldeck-Rousseau ondervindt het reeds, en ook de „geniale auteur" van het sensatiewerk *Electra* heeft deze droeve ervaring reeds opgedaan. Wanneer komt de beurt aan Portugal?

Transvaal.—Een vreeselijke illustratie op 't antwoord, door Brodrick in 't engelsch Parlement gegeven omtrent de beschaafde wijze van oorlogvoeren, in Zuid-Afrika gevolgd, levert een zweedsch ingenieur, de heer Lindvall, uit Johannesburg te Berlijn aangekomen.

Hij verklaarde:

De berichten over de gruwelen der Engelschen zijn niet overdreven. Waar men in de Transvaal ook reist, overal vindt men slechts bouwvallen. Ik durf te beweren, dat minstens 78 pCt van de huizen der Boeren op bevel van generaal Kitchener in vlammen zijn opgegaan. Het is een schouwspel, dat het hardvochtigste hart moet treffen, die vrouwen en kinderen en grijsaards, die rondtrekken zonder dak, weerloos, hongerig en koud. Men vindt ze soms aan den weg, bezig met het verorberen van een bezweken lastdier, dat reeds in ontbinding verkeert.

Ook teekenend is, wat in Canada geschiedde.

Aan de *Daily Mail* wordt uit Toronto geseind, dat de overste Foster in het militaire instituut aldaar zich bitter heeft beklaagd over de behandeling der engelsche, zoowel als van de canadeesche minderen, door de engelsche officieren, een optreden, dat Foster als "verachtelijk" bestempelde. Een aanwezige majoor protesteerde tegen deze qualificatie en noodigde den bekenden commandant van het canadeesche contingent, overste Otter, uit, om zijn meening te zeggen. Merkwaardigerwijze weigerde deze op de quaestie in te gaan, daar hij verklaarde genoeg te hebben van de discipline in Zuid-Afrika. Overste Lissard, een ander officier, zeide persoonlijk goed behandeld te zijn door zijn engelsche collega's, maar hij zou maar zwijgen van hun houding tegenover zijn manschappen.

Is het wonder, dat Canada geen hulptroepen meer zendt?

China.—De chineesche keizer schijnt werkelijk betergezind te worden. Twee der door de mogendheden geëischte maatregelen, de publicatie der straffen en de schorsing der examens, zijn afgekondigd. En hij heeft zooveel berouw over zijn gedrag van den vorigen zomer, dat hij een edict heeft gegeven, waarbij alle besluiten en bevelen, uitgevaardigd tusschen 20 Juli en 14 Augustus 1900 — het tijdvak van de troebelen te Peking — herroepen en vernietigd worden opdat er geen spoor van overblijve in de geschiedenis."

Rusland bindt wat in: artikel 7 van de ontwerp-conventie met China is ingetrokken.

Graaf Waldersee heeft weer eens sterke chineesche strijdmachten ontdekt. Die Duitschers beschouwen de heele China-zaak als een soort groote manoeuvres.

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Juli t/m 31 December 1898, onder No. 1468 I t/m No. 6604 I, zal plaats hebben op Donderdag den 18den April a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 27sten Maart 1901.

De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen
NEW-YORK,
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAZAO.

1901.	Philad.	Marcb.	Caracas	Hildur	Philad.	Marcb.
Vertrekt van New-York	April 6	April 13	April 20	April 27	Mei 4	Mei 11
Komt aan te San Juan	11		25		9	
Vertrekt van „	12		26		10	
Komt aan te La Guaira	15	20	28		12	18
Vertrekt van „	17	21	Mei 1		15	19
Komt aan te Pto. Cabello	18		2		16	
Vertrekt van „	19		3		17	
Komt aan te Curazao	20	22	4	Mei 6	19	20
Vertrekt van „	20	29	4	13	18	27
Doet La Guaira aan	21		5		19	
„ Ponce „	23		7		21	
„ San Juan „	24		8		22	
Komt aan te New-York	29	Mei 6	13	21	27	Juni 3

Dienst tusschen La Guaira, Maracaibo en Curazao.

	Merida	Marcb.	Merida	Hildur	Merida	Marcb.
Vertrekt van La Guaira		April 21	April 28		Mei 12	Mei 19
Komt aan te Curazao		22	29		13	20
Vertrekt van „	April 14	22	29	Mei 6	13	20
Komt aan te Maracaibo	15	23	30	6	14	21
Vertrekt van „	18	28	Mei 2	12	16	26
Komt aan te Curazao	19	29	3	13	17	27

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DIAMANTA koe tin placa fiá atras nan *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Juli té 31 di December 1898 bao di No. 1468 I té No. 6604 I, lo toema lugá dia Huebes 18 di April i dianan koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 27 di Maart 1901.

President.
M. P. CURIEL.